

DECIZIE

02 decembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții
Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței
Judecători

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Tamara Chișca-Doneva
Elena Covalenco
Dumitru Mardari

examinând, fără citarea părților, recursul declarat de societatea comercială „Proelvimpex” societate cu răspundere limitată,

în cadrul dosarului de insolabilitate intentat față de societatea comercială „Proelvimpex” societate cu răspundere limitată,

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2015 prin care s-a desființat poprirea înființată față de societatea comercială „Proelvimpex” societate cu răspundere limitată în proces de insolabilitate față de terțul poprit „Agrostoc” COOP,

c o n s t a t ă

La data de 23 iunie 2015, societatea comercială „Proelvimpex” societate cu răspundere limitată în proces de insolabilitate a depus o cerere în instanța de judecată cu privire la validarea popririi înființată față de terțul poprit „Agrostoc” COOP.

În motivarea acesteia a indicat că, în baza facturi fiscale PK0533927 din 06 octombrie 2010, societatea comercială „Proelvimpex” societate cu răspundere limitată, în calitate de vânzător a livrat marfa (tehnica agricolă) către COOP „Agrostoc” în sumă totală de 261 913,53 lei.

La data de 06 octombrie 2010 COOP „Agrostoc” a achitat prin virament suma de 39 052,72 lei, existînd o datorie în mărime de 222 860,78 lei.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2015 s-a constatat insolabilitatea societății comerciale „Proelvimpex” societate cu răspundere limitată și s-a intentat procesul de insolabilitate față de această întreprindere.

La data de 18 mai 2015 în temeiul art.126 a Legii insolabilității, administratorul insolabilității „Proelvimpex” societate cu răspundere limitată a expediat în adresa debitorului COOP „Agrostoc” o somație privind achitarea datoriei în sumă de 222 860,78 lei cu solicitarea de achitare a sumelor pe conturile bancare ale debitorului „Proelvimpex” societate cu răspundere limitată.

Debitorul COOP „Agrostoc” a fost somat cu privire la înființarea popririi, însă a refuzat să achite datoria invocînd că a expirat termenul de prescripție extinctivă.

Reieșind din acest context, administratorul insolvenței la 08 iunie 2015 a expediat un răspuns suplimentar la somație, comunicând că tranzacția este necontractuală și termenul de prescripție începe să curgă din momentul în care obligația este executorie, conform art. 272 Codul Civil RM.

Precizează că pînă la zi, terțul poprit nu și-a îndeplinit obligațiile ce îi revin pentru efectuarea popririi.

Solicită validarea popririi pentru suma datorată și încasarea de la terțul poprit COOP „Agrostoc” în favoarea „Proelvimpex” societate cu răspundere limitată a datoriei de 222 860,78 lei.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2015 s-a desființat poprirea înființată față de societatea comercială „Proelvimpex” societate cu răspundere limitată în proces de insolvență față de terțul poprit „Agrostoc” COOP.

La 19 octombrie 2015, „Proelvimpex” societate cu răspundere limitată a depus cerere de recurs împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2015, prin care solicită admiterea cererii, casarea hotărîrii instanței de insolvență, cu pronunțarea unei noi hotărîri de admitere a cererii de validare a popririi.

În motivarea recursului, recurentul a invocat că hotărîrea instanței de insolvență este ilegală și neîntemeiată, instanța încălcînd și aplicînd eronat normele de drept material și procedural.

Afirmă că, aplicînd prevederile art. 572, 575 Cod civil în coroborare cu art. 267 alin. (1) și art. 272 alin. (1,3) Cod civil, termenul de prescripție a început să curgă din momentul cînd a expirat 7 zile de la data recepționării somației de înființare a popririi, expediată de creditor în adresa debitorului din motiv că, la momentul transmiterii bunurilor părțile nu au convenit perioada de plată.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de „Proelvimpex” societate cu răspundere limitată neîntemeiat și care urmează a fi respins, iar hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2015 menținută în vigoare fiind legală și întemeiată din următoarele considerente.

Conform art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Potrivit art. 8 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărîrile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Examinînd înscrisurile anexate la dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că hotărîrea Curții de Apel recurată a fost pronunțată la 05 octombrie 2015, iar cererea de recurs a fost depusă de către „Proelvimpex” societate cu răspundere limitată, în proces de insolvență la 19 octombrie 2015 și respectiv, recursul se consideră depus în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului,

dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

La 04 noiembrie 2015, Curtea Supremă de Justiție a expediat către COOP "Agrostoc" copia recursului declarat de „Proelvimpex” societate cu răspundere limitată, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La data de 01 decembrie 2015 reprezentantul terțului poprit "Agrostoc" COOP a depus referință, solicitînd respingerea recursului ca nefondat.

În conformitate cu art. 126 alin. (1), (2), (5) și (9) al Legii insolvenței, sînt supuse urmăririi silite prin poprire mijloacele bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, titlurile de valoare, alte bunuri mobile corporale care sînt datorate debitorului ori sînt deținute în numele său de un terț sau pe care acesta din urmă le va datora în viitor în temeiul unor raporturi juridice existente. De asemenea, pot fi poprite bunurile mobile corporale ale debitorului deținute de un terț în numele lui și creanța cu termen ori sub condiție. În acest caz, poprirea nu va putea fi executată decît după ajungerea la termen ori de la data îndeplinirii condiției.

Poprirea se înființează prin somație a insolvenței/lichidatorului și se comunică terțului menționat la alin.(1) împreună cu o copie certificată de pe hotărîrea de intentare a procedurii de insolvență/faliment asupra debitorului.

În termen de 5 zile de la comunicarea popririi, iar în cazul sumelor de bani datorate în viitor – de la scadența acestora, terțul poprit este obligat să plătească direct pe conturile de acumulare indicate de administratorul insolvenței/lichidator ori să consemneze suma de bani, dacă creanța poprită este exigibilă, sau, după caz, să indisponibilizeze bunurile mobile corporale poprite și să trimită dovada către administratorul insolvenței/lichidator pentru a fi preluate.

Dacă terțul poprit nu își îndeplinește obligațiile ce îi revin pentru efectuarea popririi, administratorul insolvenței/lichidatorul, în cel mult o lună de la data la care terțul poprit trebuia să consemneze ori să plătească suma datorată, poate sesiza instanța de insolvență în vederea validării popririi.

Din materialele dosarului se constată că, prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2015 s-a constatat insolvența societății comerciale „Proelvimpex” societate cu răspundere limitată și s-a intentat procesul de insolvență față de această întreprindere.

În rezultatul analizei actelor financiar - contabile ale "Proelvimpex" societate cu răspundere limitată, în proces de insolvență, administratorul insolvenței a stabilit că, în baza facturii fiscale PK 0533927 din 06 octombrie 2010 "Proelvimpex" societate cu răspundere limitată în calitate de vânzător a livrat marfă (tehnică agricolă) către COOP "Agrostoc" în sumă totală de 261 913, 53 lei (f.d.6).

La data de COOP "Agrostoc" a achitat prin virament suma de 39 052,72 lei, fapt confirmat prin actul de verificare a decontărilor reciproce între întreprinderi, existînd o datorie în mărime de 222 860, 78 lei, care nu a fost achitată pînă în prezent (f.d.5).

Astfel, administratorul insolvenței, Topal Ștefan a somat terțul poprit, COOP "Agrostoc", în vederea înființării popririi și i-a acordat termen de 5 zile de la data comunicării popririi pentru achitarea la contul de acumulare a lichidatorului suma datorată (f.d.7).

Potrivit avizului de recepție, terțul poprit a recepționat somația la 21 mai 2015 (f.d.8).

La 23 iunie 2015, administratorul insolvenței, Topal Ștefan s-a adresat în instanța de judecată cu cererea de validare a popririi față de terțul poprit COOP „Agrostoc”.

Prin prisma prevederilor art. 126 alin. (9) din Legea insolvenței, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că administratorul insolvenței, a respectat termenul de sesizare a instanței de insolvență în vederea validării popririi.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2015 s-a desființat poprirea înființată față de societatea comercială „Proelvimpex” societate cu răspundere limitată în proces de insolvență față de terțul poprit „Agrostoc” COOP.

Nefiind de acord cu hotărârea emisă, recurentul a contestat-o cu recurs.

Instanța de recurs constată că instanța de insolvență justificat a respins cererea de validare a popririi, desființând poprirea înființată de „Proelvimpex” societate cu răspundere limitată față de terțul poprit „Agrostoc” COOP, pe motiv de tardivitate, în legătură cu faptul că a fost omis termenul general de prescripție extinctivă prevăzut de art. 267 alin. (1) Cod civil.

În context, potrivit art. 272 alin. (1) Cod civil, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Potrivit art. 267 alin. (1) Cod civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanța de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

În conformitate cu art.93 pct.(3,16) Cod Fiscal, sînt definite următoarele noțiuni.

Livrare de mărfuri – transmitere a dreptului de proprietate asupra mărfurilor prin comercializarea lor, schimb, transmitere gratuită, transmitere cu plată parțială, împrumutul bunurilor fungibile, cu excepția mijloacelor bănești, achitarea salariului în expresie naturală, prin alte plăți în expresie naturală, prin comercializarea mărfurilor gajate în numele debitorului gajist, prin transmiterea mărfurilor în baza contractului de leasing financiar; transmitere a mărfurilor de către comitent comisionarului, de către comisionar cumpărătorului, de către furnizor comisionarului și de către comisionar comitentului în cadrul realizării contractului de comision.

Factură fiscală – formular tipizat de document primar cu regim special, pe suport de hîrtie sau în formă electronică, prezentat cumpărătorului (beneficiarului) de către subiectul impozabil, înregistrat în modul stabilit, la efectuarea livrărilor impozabile.

Iar conform art. 108 alin.(1) Cod fiscal este specificat că **data livrării se consideră data predării mărfurilor, prestării serviciilor**, cu excepția cazurilor stipulate la alin.(5), (6) și (7).

Conform art. 753 alin. (1) Cod civil este specificat că, prin contractul de vânzare-cumpărare, o parte (vînzător) se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părți (cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul și să plătească prețul convenit.

Contractul de vânzare-cumpărare este sinalagmatic și consensual, deoarece se consideră valabil încheiat din momentul la care părțile contractante au realizat un acord în privința tuturor condițiilor esențiale ale contractului.

Iar, condițiile esențiale ale vânzării-cumpărării sunt condițiile referitoare la obiectul obligației și la prețul acestuia.

Caracterul sinalagmatic al contractului de vânzare-cumpărare denotă faptul că odată fiind încheiat, acesta dă naștere la obligații reciproce și interdependente pentru ambele părți contractante, fiecare obligație a uneia din părți avîndu-și cauza juridică în obligația juridică a celeilalte părți. În această ordine de idei, vânzătorul se obligă să predea un bun cumpărătorului, transmitînd cumpărătorului dreptului de proprietate asupra acestuia, iar cumpărătorul se obligă în schimb să plătească vânzătorului prețul convenit și să preia bunul.

Colegiul apreciază ca fiind justă concluzia instanței de insolabilitate, conform căreia s-a stabilit că, în baza facturii fiscale PK 0533927 din 06 octombrie 2010 "Proelvimpex" societate cu răspundere limitată în calitate de vânzător a livrat marfă (tehnică agricolă) către COOP "Agrostoc" în sumă totală de 261 913, 53 lei (f.d.6).

La data de COOP "Agrostoc" a achitat prin virament suma de 39 052,72 lei, fapt confirmat prin actul de verificare a decontărilor reciproce între întreprinderi, existînd o datorie în mărime de 222 860, 78 lei, care nu a fost achitată pînă în prezent (f.d.5).

De către societățile nominalizate, un termen de achitare a mărfurilor livrate conform facturii nu a fost stabilit.

Astfel, dreptul debitorului "Proelvimpex" societate cu răspundere limitată, în proces de insolabilitate de a solicita de la COOP "Agrostoc" achitarea mărfii livrate a început să curgă de la 06 octombrie 2010, fiind scadent la 07 octombrie 2013, iar pînă la somarea terțului poprit în vederea înființării popririi, timp în care s-au scurs 4 ani și 8 luni, "Proelvimpex" societate cu răspundere limitată nu a întreprins nicio acțiune pentru restituirea datoriei ce rezultă din factura fiscală seria/numărul PK 0533927 din 06 octombrie 2010, în sumă de 222 860, 78 lei.

Totodată, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție apreciază critic poziția recurentului, conform căreia aplicînd prevederile art. 572, 575 Cod civil în coroborare cu art. 267 alin. (1) și art.272 alin. (1,3) Cod civil, termenul de prescripție a început să curgă din momentul cînd a expirat 7 zile de la data recepționării somației de înființare a popririi, expediată de creditor în adresa debitorului, adică de la data de 12 iunie 2015, din motiv că la momentul transmiterii bunurilor părțile nu au convenit perioada de plată, în acest sens dreptul la acțiune a debitorului "Proelvimpex" societate cu răspundere limitată, în proces de insolabilitate, nu a expirat, ci a început să curgă de la data de 12 iunie 2015.

Această poziție a recurentului este neîntemeiată, dat fiind faptul că litigiului în speță sunt aplicabile prevederile contractului de vânzare-cumpărare, care în virtutea caracterului său consensual și sinalagmatic, prevede obligația vânzătorului de a preda un bun în proprietate cumpărătorului, iar aceasta se obligă să preia bunul și să plătească imediat prețul convenit, dacă contractul nu conține alte prevederi referitoare la data și locul plății prețului.

De către societățile nominalizate, un alt termen de achitare a mărfurilor livrate, decît cel al livrării mărfurilor și întocmirii facturii fiscale, adică data de 06 octombrie 2010, nu a fost stabilit.

Deci, dreptul debitorului "Proelvimpex" societate cu răspundere limitată, în proces de insolabilitate de a solicita de la COOP "Agrostoc" achitarea mărfii livrate a început să curgă de la 06 octombrie 2010, fiind scadent la 07 octombrie 2013, constatarea corect apreciată de instanța de insolabilitate, prin aplicarea prevederilor art. 267 alin. (1) și 575 alin. (1) Cod civil.

În lipsa unor probe contrare declarațiile recurentului sunt declarative și urmează a fi respinse ca nefondate.

Avînd în vedere circumstanțele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că hotărîrea instanței de insolabilitate este legală și care urmează a fi menținută, motiv pentru care va respinge recursul declarat de "Proelvimpex" societate cu răspundere limitată, în proces de insolabilitate, fiind neîntemeiat.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de societatea comercială "Proelvimpex" societate cu răspundere limitată, în proces de insolabilitate.

Se menține hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2015, în cadrul dosarului de insolabilitate intentat față de societatea comercială „Proelvimpex” societate cu răspundere limitată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Svetlana Filincova

Judecători

Maria Ghervas

Tamara Chișca-Doneva

Elena Covalenco

Dumitru Mardari